

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Democrația veche și democrația nouă

Congresul Național Bisericesc este un eveniment de mare importanță pentru țară. El este menit să ratifice o activitate trecută și să deschidă una viitoare; el aduce primenirea unora dintre cadrele administrative ale Bisericii cu forțe noi, proaspete; el are mai ales darul de a strânge la un loc pe reprezentanții întregii Biserici, într-o comuniune sufletească, în care poate să se plămădească chiar de viață nouă, pot să se croiască drumuri noi pentru viața Bisericii.

Congresul este în fond Biserica însăși. Poporul, prin reprezentanții lui și Sinodul, sunt trupul și spiritul, mărturisitorii și păzitorii credinței.

În ce privește guvernul, rostul lui este să se intereseze de trupul Bisericii, de popor. Activitatea Sf. Sinod îl interesează doar întrucât ea este în atingere cu aceea a Statului. Pentru rest, pentru problemele de dogmă și canoane, Sf. Sinod este singur el acela care își fixează linia sa de conduită.

Poporul însă ne interesează și aci, constituit în Biserica, pentru că ne interesează oriunde, pentru că noi înșine suntem popor. Când zicem popor, ne gândim la milioanele de truditori de pe ogoare, din mine, din fabrici și ateliere, din birouri, laboratoare și școli.

Ne gândim, deasemenea și la clerul cel vrednic, la clerul mai mărunț, în special acela care-și pune mintea și truda sa în slujba poporului, ajutându-l efectiv.

Poporul acesta este. Sunt cei ce trudesc și clădesc, cei ce sufăr de veacuri, pentru ca alții să se bucure de cea mai mare parte din roada muncii lui.

Poporul este apoi, — cum spunea Tudor din Vladimir, — Patria însăși. Căci și Patria același lucru este: locul unde au trăit, au muncit, au suferit și au clădit părinții, moșii și strămoșii, unde trăesc și clădesc cei ce sunt în viață, pentru a lăsa urmașilor comoara bunurilor materiale și morale, de care au nevoie.

Biserica adevărată se identifică întotdeauna cu poporul și cu Patria. Lucrul acesta se verifică mai ales atunci când Patria este în pericol. I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Kievului, spunea în anul 1941, anul invaziei hitleriste asupra Uniunii Sovietice: „La noi credincioșii, dragostea de Patrie, capătă caracterul unei datorii creștinești. Ea este luminată de lumina evanghelică”. Și adăuga înaltul prelat, convins de ceea ce spune: „În curând, fiara fascistă va fi nimicită”. Și așa a fost.

Iată de ce spunem că acest Congres este un eveniment de mare importanță pentru țară. La cotitura istorică, la care se află acum România, el vine să marcheze cu prezența sa și cu hotărârile sale voința Bisericii de a sta alături de popor, așa cum și în trecut a stat în atâtea împrejurări, printr'unii din fiii săi buni.

Pentru ca Biserica să-și facă datoria cum se cuvine, ea, ca și orice instituție și cetățean, trebuie însă să cetească bine în semnele vremii. Trebuie mai ales să înțeleagă cum se cuvine înțelesul cuvântului Patrie, pentru că adeseaori el a fost rău înțeles și încă mai rău practicat.

Noi înțelegem că nu poate fi patriot decât cel ce stă alături de popor. Pentru noi a fi patriot și a fi democrat una este. Iar democrația adevărată nu este cea formală și platonice numită, ci una efectivă și reală, democrația populară, democrația de tip nou.

Multă lume se face azi a nu înțelege care este deosebirea între democrația de tip nou și democrația veche, formală. Deosebirea este însă și e profundă.

Democrația de tip vechi era democrația numărului, a numărului fără o semnificație deosebită. Ea concepea masele populare ca sumă de roboți antronați, care poate fi ușor mânăuită din sfârșitul cnutului sau cu puterea demonică a banului. Democrația aceasta se folosea de popor, dar nu prin și nici pentru popor. Chiar atunci când se prefera amăgitorul nume de demofilie în locul celui de democrație, și acesta era în fond doar o vorbă fără conținut serios. În plus el jignea demnitatea umană printr'o făfarnică

*) Cuvântarea Dlui Ministru al Cultelor Stanciu Stoian, citată în 18 Nov. a c. la deschiderea Congresului Național-Bisericesc.

milă, unită cu dispreț desăvârșit pentru omul muncitor din popor. Adevărata demofilie nu poate fi ceva deosebit de democrația adevărată.

Democrația adevărată, democrația de tip nou, populară, crede în popor și în virtuțile omului din masă, cunoaște nevoile lui și le consideră legitime. Pe acest om, prin el și pentru el luptă ea. Ea nu vine din afară, ci crește din el și din nevoile lui. Este democrația muncii și a celor ce muncesc.

Biserica a înțeles adesea în trecut acest lucru și poate să-l înțeleagă. „Vrednic este lucrătorul de plata lui“, zice Scriptura sfântă.

Trebue să recunoaștem însă că, din acest punct de vedere, în Biserică, s'au produs uneori și devieri. Este cazul să spunem acest lucru mai ales pentru ultimele două decenii, pentru epoca între cele două războaie mondiale. Nu Biserica ortodoxă ca atare s'a făcut vinovată de aceasta, dar unii dintre slujitorii ei cu siguranță.

Vrem să vorbim de acel duh al rătăcirii, care pătrunsese în rândurile clerului și care îndemnase pe unii dintre ei să se înrôleze în formațiuni politice antipopulare. Este adevărat că nu numai în Biserică s'a petrecut acest fenomen, dar aci el a fost parcă mai viu, decât în altă parte. Și el este acela care ne-a dus până în pragul dezastrului.

Nu mergem până acolo încât să condamnăm fără apel pe toți cei ce au greșit, dacă greșeala a fost. Fenomenul de care vorbim are și o explicație în afară de voința indivizilor. Sunt cunoscute de toată lumea eforturile făcute după primul război mondial, de cercurile imperialiste din Apus, de a face din țările vecine cu Uniunea Sovietică zid de apărare, împotriva a ceace ei numeau pericolul bolșevic. Astăzi se vorbește de o „perdea de fier“, între Răsărit și Apus. Dar un lucru se uită: Dacă perdeaua există și a existat și în trecut, ea nu a fost făurită de Uniunea Sovietică, după cum astăzi nu este făurită de noi toți. Ea a fost făurită de cei ce vroiau ca nimic să nu fie cunoscut, din efortul gigantic ce se depunea în Uniunea Sovietică, pentru o lume mai bună. Ce-am știut noi până la 23 August 1944 din toate acestea? Ce-au știut slujitorii Bisericii despre adevărata situație și vieță a Bisericii dela Răsărit?

Propaganda mincinoasă ce se făcea atunci arăta că credința în țara sovietelor este interzisă, că bisericile sunt dărâmate, că preoți sunt persecutați fără motiv.

Adevărul astăzi se cunoaște. Credința în Uniunea Sovietică nu a fost interzisă. Ea a fost mai liberă ca oriunde. Bisericile nu au fost dărâmate și nici preoții n'au fost urmăriți pentru credințele lor religioase sau pentru practicarea cultului lor. Dacă au fost urmăriți unii ierarhi sau preoți, aceasta nu a fost pentru credința lor și nici pentru practicarea unui cult, ci pentru actele lor de dușmănie împotriva Sta-

tului. Cei ce au înțeles semnele vremii nu numai că n'au avut nimic de suferit, ci din contră s'au bucurat de toată libertatea și chiar de sprijinul Statului. Statul, care în Uniunea Sovietică a făcut expropriere totală, a lăsat totuși în folosință tuturor cultelor, o bună parte din averea lor.

Acum acest lucru se cunoaște. E vremea ca acum toată lumea să-și facă un examen serios al conștiinței. Pe noi ne interesează acest lucru, pentru că suntem siguri că de el depinde ca să nu mai aplecăm urechea la ceace spun cei ce vor să ne folosească drept unelte împotriva popoarelor pașnice. Nici o primejdie nu ne amenință dinspre Răsărit, nici pe Statul Român, democrat și independent și nici Biserica, din contră, de aci avem și vom avea sprijinul cel mai larg.

Culte din România și în special Biserica ortodoxă, majoritară, are o mare operă de îndeplinit, din punct de vedere național-patriotic. Ea poate să ajute poporul ca să-și ducă în pace munca sa poate chiar să-l ajute prin opera sa de răspândire a culturii în masele populare și prin opere de asistență.

Avem astăzi încă la țară și în cartierele sărace ale orașelor un mare număr de analfabeți. Țara noastră contează încă printre țările cu cei mai mulți analfabeți din Europa. Vrem să vedem preoțimea țării din nou înregimentată în această frumoasă luptă împotriva întunericului. Avem încă multă sărăcie și multă suferință în popor. Vrem să vedem preoțimea aplecată, spre această mizerie și suferință întocmai ca Samarineanul milostiv din Biblie.

Și am mai dori ceva. La efortul ce se face azi de Statul Român pentru pace, Biserica ortodoxă să fie în frunte. Nu e vorba de o operă de predicatori platonici, care propovăduesc pacea fără obiect, pacea neorganizată, ci de o operă organizată și realistă. Guvernul se silește să strângă cât mai strânse raporturi cu Uniunea Sovietică precum și cu țările din Sud-estul Europei, țări cu democrație de tip nou, țări doritoare de pace.

Aci Biserica are un mare rol. Toate aceste țări sunt țări în care Biserica ortodoxă este cea mai importantă și una suntem toți din acest punct de vedere. Indemnăm pe ierarhii noștri să ducă munca lor neobosită în această direcție. Ce poate fi mai creștinesc și mai ortodox decât să te înfrățești cu cei de o credință cu tine. Strângând raporturile cu bisericile ortodoxe din Uniunea Sovietică și din țările cu democrație de tip nou, se contribuie la apropierea dintre aceste popoare, se contribuie la pacea dintre ele și la garantarea păcii din lume.

Noi suntem convinși că și poporul și Biserica ortodoxă vor merge pe acest drum spre slava lor și propășirea țării.

Comemorarea celui întâiu-chemat

Momentul chemării sufletului în slujba duhovnicească rămâne neuitat. El este forța motrice pentru restul vieții omului. În clipa, când prin cuvânt, ca și cu o spălare de apă, întreaga ființă curățită de păcat, se schimbă și aude glasul chemării, aceasta devine un permanent ecou, un adevărat centru seismic, pentru faptele viitoare.

„Vino după mine“, lovește în inimă, valuri de gândiri, salturi de hotărâri și clipe de înălțări te schimbă și pleci pe drumul vocației, lăsând toate.

Atât de spontan și atât de necondiționat este răspunsul la chemarea de sus, încât nu mai ai timp de ezitare. Cărturar zăbavnic ce dorești să fixezi printr'un proces verbal, hotărârea, propunerile și condițiunile vei primi răspunsul:

„Vulpile au viziuni și păsările cerului au cui-buri, dar Fiul omului n'are unde-și odihni capul“.

Credincios, legat de familie, nu ți se acordă păsuirea dată de Ilie lui Elisei: „Du-te și apoi întoarce-te (I Regi 19, 20) ci vei auzi „Vino după mine și lasă morții să-și îngroape morții“. Chemarea nu este un secret. Chemarea nu este o taină ascunsă. Chemarea este actul public, că din lumea celor mulți, o mână de oameni aleși, se înșiruie, conștienți de misiunea lor, pentru a-L urma între orice împrejurări.

Întâiu-chemat a fost Andrei. S'au supus. El n'a putut zice: fac și eu ce fac și au făcut alții, deci n'a avut pe cine imita. Calea arătată de Învățătorul nu era bătătorită, ca să câștige liniștea, că dacă alții n'au dat greș nici el nu va rătăci. Noutatea, nesiguranța, neștiința și sărăcia le-a biruit prin credința nestrămutată în El, în Fiul Omului.

Cei ce au răspuns la chemarea Lui și l-au ascultat porunca, formează Biserica, pentru care El s'a dat pe Sine „ca s'o sfințească, după ce a curățit-o cu spălare de apă prin cuvânt, ca să facă să se înfățișeze înaintea Lui, această Biserică: slăvită, fără pată, fără sbârcoitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă și fără prihană“ (Ef. 5, 26, 27).

Vocația are un produs, trimiterea: „Să mergeți în toată lumea să binevestiți Evanghelia la orice făptură“.

Puterea primită se revarsă prin muncă. Plinătatea credinței se manifestă prin desfășurarea felului de viață, când la „vino“, ființa te îndeamnă să nu rămâi în lume un bruş de pământ, care se sfarmă și dispăre.

Prin cei aleși omenirea se înalță spre deplina desfășurare.

Prin ei neamurile își dau contribuția cu nota lor specifică în concertul mondial.

Pășim pragul zilei de 30 Noemvrie. În amintirea noastră este istoria epocii șaguniene, armo-

nizată în melodia: „Româtime mult cercată pune-ți doliu înnoit, că pierduși o stea din ceruri pe Andrei Mitropolit“.

Cu smerită evlavie deschidem cartea vieții lui și cu vădită emoție concretizăm într'o zi de comemorare două însușiri: Credința față de Cel ce l-a chemat și iubirea față de credinciosul popor, cel de „legea românească“.

A venit la ai Săl, chemat și trimis. La alții găsea comoditate, bogăție și civilizație, la ai săi a găsit multă neștiință, adâncă nepăsare și cumplită sărăcie.

Ai săi nu l-au primit bucuros.

Realitatea nu se potrivea cu idealul Păstorului. Dar era condus de sus și de aceea nu-i păsa ce e jos. „Dacă voi nu mă vreți vă vreau eu pe voi!“ Așa se împletește voința lui Dumnezeu cu neputințioasa și schimbătoarea vrere omenească pentru a trezi în poporul său, însușiri nobile, spirit de înfrățire și doruri de înălțare.

Nu din paginile uitate ale istoriei descifrăm cine a fost Șaguna, ci din suflul de viață creștinească, ce se mai zbate în noi. Măreția operii lui o găsim în robustețea țaranului om de biserică, hotărît colaborator al vieții de obște. Puterea lui Șaguna o simțim în lupta poporului pentru democrație, popor conștient de drepturile și datorile sale. Spiritul lui Șaguna conduce lupta poporului, luptă dusă cu hotărîre pe o cauză dreaptă de libertate și independență. Poporul n'a vrut nimic din avutul altuia, n'a prigonit credința nimănui, dar și-a pretins dreptul de a-și exercita liber credința, de a-și câștiga bună starea prin muncă cinstită și de a se lumina.

În fața lumii întregi, poporul de legea românească a dovedit — cu buni conducători — maturitatea în fapte și 'n gândire, au dovedit că merită o soartă mai bună.

Și ce a meritat, i s'a dat.

Azi, este bine să recunoaștem, că suntem ceva, dacă păstrăm moștenirea șaguniană și-i urmăm punct cu punct prevederile, fixate în Statutul organic. Și este just să credem, că binemerităm dela poporul pravoslavnic, dacă îi amintim de repetate ori vlădicescul îndemn: „Deșteaptă-te drept aceea, o popor român, deșteaptă-te și ai minte!“

TEOFAN

Cel rău

Binele e ceea ce convine naturii rezonabile, ceea ce perfecționează omul. Răul e ceea ce nu convine naturii rezonabile, e lipsa perfecțiunii. Așa se explică pe zeci și sute de pagini de-ale lui Jouffroy, Aquino, Palmierii și alții. Răul de care cerem scăpare și țărnire în Rugăciunea domnească e de acest soi: pă-

catul sub toate formele, moartea sufletească, durerile, boalele, foamea, războiul. Binele e ceea ce numim adevăr, dreptate, credința, nădejde și iubire.

Dumnezeu le-a făcut pe toate „foarte bune“ (Gen. 1. 31), „pe oameni i-a făcut fără prihană“ (Ecl. 7,29), așa că nu-i dela El răul din lume. „Un vrășmaș a făcut lucrul acesta“ (Mat. 13,28), Satana „care înșală întreaga lume“ (Apoc. 12,9).

Când și cum a venit răul în lume? Prin libera voință a făpturii. Prin răsurătirea tinerilor. Prin adormirea conștiinței omenești. Adam s'a lăsat cuprins de somnul împotriva cărui Mântuitorul îi făcea atenți pe apostoli: „Veghiați și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită...“ (Mat. 26,41) și în timpul cărui i s'a semănat neghiina în holda inimii.

Dumnezeu îngăduie răul în lume spre a ne smeri, spre a ne cunoaște mai bine pe noi înșine: cât prețuim bine suntem (II Cor. 12,8), spre a se evidenția îndurarea și harul lui Dumnezeu, pe care numai în fața răului le vedem cât ajunge și spre a ne exersa în virtuți, spre a ne da prilej de luptă și biruință, ea ostașului care numai în război și nu în cazarmă poate deveni erou.

Prin rău, prin cei răi, Dumnezeu își arată gloria și lucrează în același timp la mântuirea lor. Prin răul venit din partea Romanilor, Dumnezeu a lăsat să fie pedepsit Ierusalimul ucigător de proroci; prin împărații tirani se cretază mucenicii și sfinții. O femeie care trăiește cu un bărbat rău, ar putea să-și câștige merite nenumărate dacă ar ști răbdă, dacă s'ar ști ruga; dar murmurând, blestemând și revoltându-se pierde totul. În stări de aceste grele pofti munci mai cu folos pentru sfințirea ta.

Nevoind Dumnezeu moartea păcătosului, îl chiamă zi și noapte la îndreptare și-i dă mijloacele în acest scop. Răii ar trebui să readucă la Dumnezeu prin zelul lor, tot atâtea suflete câte au pierdut prin purtarea scandaloasă.

Așa stând și cunoscând lucrurile, nu vom trivi-ni pentru rău pe Dumnezeu; răul e al diavolului și al omului. Nu ne rămâne decât să veghiem, să nu ne mulțumim numai cu un creștinism de formă, care nu-i altceva decât o adormire, un somn moral, și să cerem tot harul lui Dumnezeu pentru scăparea de ce e rău.

Sunt multe rele pe care le cunoaștem. Multe însă pe care nu le cunoaștem. Și un rău, un dușman necunoscut, face cât doi dușmani. Veghiați, și pe locul pe unde ați văzut pe alții căzând, nu puneți piciorul decât cu mare grijă. „Odată, nu-i păcat“ zice mulți dintre noi. Acesta-i proverbul cel mai viclean zice filosoful Hebel. Odată însemnează de zece și de-o sută de ori. „Nu v'aș liniștiți cu astfel de vorbe, dacă eu însumi aș putea fi liniștit în privința aceasta“ scrie un părinte bisericesc.

Doamne, suntem convinși de tirania răului, mântuiește-ne de el.

Pr. Gh. Perva

Despre ce să predicăm?

Duminica a 30-a după Rusalii despre: NOI ȘI APROAPELE NOSTRU.

Sfânta Evanghelie despre tânărul care a venit la Iisus Hristos, ne arată, între altele, ce ar trebui să învețe și să facă tinerii din toate timpurile din tinerețele lor până la sfârșitul vieții. Deprinderea din copilărie și din tinerețe se păstrează până la moarte. Abaterile dela această lege sunt foarte rari, fie că ar fi îndreptări, fie că ar fi alunecări. Tânărul din Evanghelie, ca toți tinerii, era doritor de mai bine, voia să pornească la înfăptuiri mari și mai mari decât cele pe care știa că trebuie să le facă. Mântuitorul însă nu i-a spus nimic nou, cum ar fi așteptat tânărul, ci i-a înșirat câteva din poruncile vechi. Între acestea a zis: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși (Matei 19, 19). În felul cum istorisește sfântul evanghelist Luca cele ce s'au cetit azi din Evanghelie, porunca aceasta nici nu e cuprinsă. Tânărul însă care se lauda că a păzit poruncile, putea și trebuia să cunoască și legea iubirii către aproapele. Nici pe tablele legii n'a fost scrisă între cele zece porunci. Începând însă cu porunca despre cinstitarea părinților și până la a zecea, toate poruncile de pe tabla a doua cer iubirea aproapelui (Ieșirea 20, 12—17). Tâlcuind poruncile acestea, însuși Dumnezeu a grăit: Să nu-ți răzbuini cu mâna ta și să n'ai ură asupra fiilor poporului tău, ci să iubești pe aproapele tău, ca pe tine însuși. Eu sunt Domnul, Dumnezeu vostru (Leviticul 19, 18).

Sunt tâlcuitori, care s'au oprit și au arătat, că Mântuitorul n'a pus în șirul poruncilor către tânăr nici pe cea despre iubirea față de Dumnezeu. Aceiași tâlcuitori spun, că tânărul avea această iubire și tocmai aceasta l'a îndemnat să vie la Hristos Domnul. Temeiul poruncilor dumnezeiești este iubirea lui Dumnezeu către toți oamenii și iubirea oamenilor către Dumnezeu. Tot așa trebuie să vedem însă că nici Mântuitorul, nici legea veche nu are vreo poruncă, în care să se spună: Să te iubești pe tine însuși. Dacă așa trebuie să fii față de aproapele cum ești față de tine, se înțelege că și iubirea de tine însuși e o temelie. Nu e scrisă însă nicăieri, pentru că e sădită în firea noastră. Așa scrie sfântul apostol Pavel: Căci nimeni nu și-a urit vreodată trupul, ci îl hrănește și îl încălzește (Efeseni 5, 29).

Ar fi firesc însă să știi cum să te iubești pe tine însuși și așa de mulți păcătuiesc în privința aceasta. Păstrarea întreagă a făpturii tale este o lege a firii. În unele țări fetelor mici li se pun fâșii strănse pe picioare, să nu fie mari. Degetele sunt aduse sub talpă și așa rămân schi-

monosite și schilodite pe toată viața. În altele buzele și urechile sunt lărgite până la o slujire. Despre Huni se spune că își tăiau fețele, ca să fie mai înfiorători. Într'o povestire se spune că un școlar lenș, ca să nu meargă la școală, și-a înțepat piciorul și în rană a vârf o rădăcină subțire de spânz. Il durea, schiopăta; cum să-l mai silească părinții să meargă, sau învățătorul să vie la școală? Nimeni însă nu știa ce a făcut școlarul lenș. Când s'a găsit buba, era prea târziu. L-au dus la spital și acolo a trebuit să-i taie piciorul. Prietenii lui însă au învățat, că orice slujire sau schilodire a trupului de către noi înșine, e un păcat. Tot așa e păcat să nu-ți îngrijești sănătatea corpului, e păcat să nu te arăți medicului când ești bolnav. Știința medicală e un dar dela Dumnezeu și e păcat să nesocotești acest dar. A te lăsa murdar e păcat și murdăria este izvorul celor mai multe boale și pentru tine și pentru alții. Într'un războiu soldații unei armate, mai mult din lenș, nu se spălau, nu se pieptăneau, nu se tundeau. L-au umplut bolile și insectele, păduchii, iar din păduchi boala cea mai crâncenă, tifosul, care a secerat mai multe vieți decât gloanțele dușmanului. Hranirea corpului e o datorie. Mamele sunt cele dintâi care trebuie să se îngrijească de o hrană sănătoasă pentru cei din familie. Se pare că mai mult păcătuim și aci cu lenș: ar fi din ce, dar nu știm, sau nu vrem să facem. Unii însă păcătuiesc și mai greu cu prea multă îmbuibare, ca bogatul care se veselea în toate zilele. În felul acesta mai mulți se îmbolnăvesc și mor de prea multe și prea grele mâncări decât de foame. Imbrăcarea corpului e o lege a firii. E păcat să lași să-ți curgă zdrențele de pe tine. E și mai mare păcatul să porți haine mai moi și mai scumpe decum cere firea. Porfira și visonul bogatului din Evanghelie se întind peste veacuri până la bogății de azi și sunt mai grele păcate decât goliciunea lui Lazăr. Băutura e o trebuință a corpului, dar ce păcat iese din trebuința aceasta! Un învățat oarecare a vorbit într'un sat despre pacostea beției. Seara însă, cu alți învățați la masă, a golit câteva pahare. Un flăcău dintre plugarii de frunte l-a întrebat: Dar cum stăm cu sfatul ce ne-ai dat astăzi? Învățatul a răspuns: Acelea-s pentru cei proști. Din seara aceea flăcăul nu s'a mai stăpănit. Din frunțaș ce a fost, s'a făcut rușinea satului. Nicio fată n'a vrut să se mărite cu el. Și-a lăsat pământul, casa, vitele în părăsire. Cu părinții s'a certat și i-a bătut. A ajuns să mai trăiască și după ce i s'a dus pe gârlă toată averea. A părăsit satul și s'a dus la oraș, unde a fost omorât într'o bătaie cu alți bețivi.

Dar pentru păstrarea întregă a corpului,

pentru curățenie, sănătate, îmbrăcăminte, hrană și băutura pe seama corpului, e hotărâtoare mîntea întreagă, curățenia inimii, haina nevinovăției sufletești, învățătura sănătoasă și bună a cuvântului lui Dumnezeu. Aceasta e o altă datorie față de noi înșine: să ne lărgim și înmulțim cunoștințele prin școală, prin cărți bune. Nici nu poate să fie cineva sănătos, curat, conștient îmbrăcat, dacă mîntea și sufletul nu-i sunt curate, sănătoase, disciplinate.

Mai mult: cine nu se iubește pe sine așa cum fi cere legea firii și mîntea întreagă și sănătoasă, nici pe aproapele nu poate să-l iubească. Cum vei ști să dai de mâncare celui flămând, cum vei adăpa pe cel însetat, cum vei îmbrăca pe cel gol, sau mai ales: cum vei învăța pe cel neștiutor, cum vei îndrepta pe cel ce greșete, dacă tu ești în neorânduială cu toate acestea și față de tine însuși? Nici legea firii, nici porunca dumnezeiască nu cere să iubești pe altul mai mult decât pe tine însuși. Inima ta bate în pieptul tău și sângele tău îl adună și îl împrăstie iarăși în corpul tău. Plămâni tăi iau aer pentru tine. Creierul tău lucrează întâi pentru tine. Cum ar putea să-ți svăcnească inima pentru alții, cum să dai aer curat altora, cum să ai un gând frumos pentru aproapele tău, dacă și inima și plămâni și creierul îți sunt bolnave? Deci tu — precum zice Scriptura — tu, cel care înveți pe altul, nu te înveți și pe tine? Tu, cel care propovăduiești să nu fure, furi? Tu, cel care te lauzi cu legea, necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii? (Romani 2, 21-23).

Temeiul iubirii față de aproapele este credința în Dumnezeu, Tatăl nostru. Avem toți un Părinte și fiii aceluiaș Tată suntem frați. Fără această credință și fără trăirea ei, este zadarnică orice încercare pentru înfrățirea oamenilor și a popoarelor. Tot așa pentru buna și dreapta iubire de sine, temeiul este credința în Dumnezeu. Fără această credință iubirea față de noi înșine alunecă în păcat. Cel mai mare păcat al unui om față de sine și mai mare decât oricare altul, este sinuciderea. Drept exemplu și învățatură se pomenesc în Sfânta Scriptură două sinucideri cunoscute: a lui Saul și a lui Iuda. Despre regele Saul se arată că era stăpănit de un duh rău (1 Regi 19, 9) și căuta tovărășia duhurilor rele pe la vrăjitoarea din Endor (1 Regi 19, 9) și duhul cel rău l-a dus întâi la desnădejde de frica Filistenilor, apoi, ca să nu aibă răgaz de pocăință l-a îndemnat să se sinucidă (1 Regi 28, 16; 31, 4). Ca să te înstrăineze de Dumnezeu, duhul cel rău te face să-ți pară că Dumnezeu s'a înstrăinat de tine. Aproape tot așa a intrat Satana în Iuda Iscarioteanul, l-a făcut să vândă pe Hristos, căința

nu l-a lăsat să și-o ducă înaintea lui Iisus, ci l-a mânat să se spânzure (Luca 22, 3-5; 48. Matei 27, 3-5). Tot duhul cel rău face pe oameni și popoarele să uite că sunt fiii aceluiaș Părinte ceresc, să se învrăjbească, să se ucidă, să se războiască. Cine n'are tată în cer, nici pe pământ n'are frate. Deci iubirea dreaptă față de noi înșine și iubirea lucrătoare față de aproapele au un singur temelie: credința în Dumnezeu.

Această credință, că suntem fiii lui Dumnezeu, că suntem după chipul și asemănarea lui Dumnezeu trebuie să ne cheme să ne îngrijim sufletul și corpul, să năzuim tot mai mult spre desăvârșire. Cu fiecare din noi Dumnezeu vrea să-și facă lumea mai frumoasă, mai bună și mai fericită. Ești un vas al lui Dumnezeu (Romani 9, 21) și datoria ta este să râvnești să fii un vas de cinste și nu de necinste. Ești trimisul lui Dumnezeu; dă-ți silința ca pe Dumnezeu să-l reprezinti în purtarea ta, în vorbele, în gândurile tale. Credința că ești și tu un fiu al lui Dumnezeu să te îndemne spre o viață frumoasă, căci aceasta înseamnă că dreptul din credință va fi viu (Romani 1, 17).

Nu mai o astfel de credință te poate învrăd-nici să iubești pe aproapele și să-i dai mână de ajutor când ajunge la nenorocire. Tu, care știi că ai un Părinte ceresc care e Părintele tuturor oamenilor și al tuturor neamurilor, tu, care știi că Hristos Mântuitorul a venit să se înfrățească și cu tine și cu toți oamenii, cu această credință luminată vei crede că cei flămânzi, goi și toți nenorociții sunt frații Domnului cei mici, cei iubiți, sunt frații pe care și tu să-i iubești și să-i ajuți mai mult.

Duminica a 27-a după Rusalii despre: INGRIJIREA ANIMALELOR.

Purtarea cuiva față de plante și de animale este un semn, din care se poate ghici purtarea aceluia față de oameni. Este adevărat că în Sfânta Scriptură găsim puține locuri, care să cuprindă porunci pentru îngrijirea animalelor. Sunt însă nenumărate asemănări și pildele în care plantele și animalele sunt pomenite, pentru ca să scoatem învățături folositoare.

O astfel de asemănare ne dă Hristos Domnul la vindecarea femeii gârbove. Mai marele sinagogii s'a mâniat, că tămăduirea s'a făcut într-o zi de Sâmbătă și i se părea că așa ceva ar fi fost oprit. *Iar Domnul i-a răspuns și a zis: Fățarnice, fiecare din voi Sâmbăta au nu-și desleagă boul său ori asinul dela iesle și-l duce de-l adapă?* (Luca 13, 15). O întrebare asemănătoare a pus Iisus la vindecarea unui bolnav de indropică (Luca 14, 5).

Din asemănările și parabolele în care se vorbește despre plante cunoaștem iubirea cea mare a lui Iisus față de frumusețile de pe pământ. Gândiți-vă la *smochinul* care ani de-arândul n'a dat rod și stăpânul cere să fie tăiat. Grădinarul ar vrea să-l păstreze, că l va curăți de crengile uscate, va săpa la rădăcini să străbată aerul la ele, va pune gunoi (Luca 13, 6-9). *Via* cu toți pomii din ea, este asemănată cu Biserica și *vița* de vie este asemănată cu Hristos însuș iar mlădițele cu apostolii (Matei 21, 33-44; Ioan 15, 1-5). Simți întristarea celui ce a vorbit despre *sămânța* căzută pe cale, în pietriș și între spini și bucuria pentru cea căzută în pământ bun și ajunsă să dea rod (Luca 8, 5-15). *Crinii* câmpului cu nespuse de multe colori sunt o podoabă a pământului și Mântuitorul a chemat pe toți să se desfășeze privindu-i (Matei 6, 28). În schimb spinii, pălămida și neghina sunt socotite ca păcat și ca blestem pentru păcat.

Pentru noi e un semn rău, că grădinile și câmpiile sunt năpădite de cucută, de spini, de neghină și de pălămidă, iar tot atunci calcăm iarba, strivim florile, rupem arborii.

*

Despre animale sunt date oarecari porunci și în Vechiul Testament. Cunoașterea unora ne dă să înțelegem scopul lor. Una de exemplu zice: Să nu ari cu bou și cu asin. Unul ușor altul greoiu, s'ar obosi și s'ar chinui unul pe altul. Alta oprește aducerea pentru jertfă a oii și a vacii deodată cu puii lor. O a treia spune, că de vei găsi cuib de pasăre cu pui, să nu iai mama dela puii săi, ci mai bine puii dela mamă. Mama fără pui mai poate, dar puii fără mamă nu mai pot trăi (Deuteronom 22, 10; Levitic 22, 28; Deuteronom 22, 6). Scopul poruncilor este ferirea omului de cruzime. Sunt oameni cari nu pot nici să vadă cum se junghie un animal. Tăierea animalului este firească așa cum e firesc ca un leu să sfășie mielul și nu înseamnă cruzime. Junghierea oii deodată cu mielul ei, sau al vacii cu vițelul, luarea pasării dela puii ei ar fi o cruzime. Cine se obișnuiește cu cruzimea față de animale, va fi crud și față de alți oameni.

În Vechiul Testament prorocul Natan spune o asemănare cu oaia omului sărac răpită de un om bogat. E atâta dragoste în grija față de oaia săracului, în felul cum o ține, cum o hrănește, că ar fi cu neputință să nu înțelegi că prorocul a iubit animalele (2 Regi 12, 1-4). Cum a iubit apoi animalele Hristos Domnul care în Noul Testament ne-a dat pilda despre oaia rătăcită, pe care păstorul o caută prin munți, iar când o găsește n'o mână înainte, nu asmuță câinele după ea, ci o ia pe umeri, ca pe un copil pierdut (Luca 15, 1-6).

Cum ne purtăm noi cu plantele și cu animalele? Un mare scriitor al nostru (I. Creangă: Fata babei și fata moșneagului) ne spune în formă de poveste cum o fată harnică a îngrijit, iar alta leneșă n'a avut vreme să îngrijească un câine bolnav, o fântână părăsită, un păr plin de omizi și un cuptor dărăpănat.

Noi cei de azi nu știm să iubim nici animalele, pe cari le ținem pe lângă casele noastre. Un mare învățat al nostru scrie (Mehedinți: Altă creștere) că pieile de animale duse din țara noastră în alte țări n'au prețul cum ar putea să-l aibă, pentrucă poartă urmele bățăilor. Slab certificat în fața străinătății.

Intr'o carte despre creșterea bună a copiilor se dă pe scurt vieța unui tâlhar care și ciopârțea victimile cu toporul. Cruzimea, spune cartea, i s'a descoperit din copilărie, când îi plăcea să chinuie animalele, să smulgă unul câte unul picioarele găngăniilor pe cari le prindea. Unul din cei mai mari scriitori engleji (Bernard Shaw) zice că atât timp, cât oamenii vor chinui și vor omorî animalele și carnea le o vor mânca, va dăinui și războiul.

Psalmistul spune că plantele și animalele sunt făpturile lui Dumnezeu (Psalm 103, 24). Cât de minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le ai făcut și e plin pământul de făptura Ta.

Ca pe cel dintâi om, așa ne-a așezat Dumnezeu pe toți oamenii, să purtăm grije de făpturile lui. Suntem așezați pe pământ să plivim neghina, pălămida și spinii, să cultivăm plantele cele mai alese pentru hrană și pentru podoaba pământului. Să dăm hrană la timp animalelor, să le adăpăm cu apă bună, să le dăm adăpost curat și pe ele să le curățim, să nu le încercăm cu poveri prea grele, să nu le chinuim. Orice purtare rea cu plantele și cu animalele, face ca ele să se însălbățească și, ceea ce e și mai înspăimântător, ne însălbățește și pe noi.

Prin grija bună față de plante și animale suntem în slujba lui Dumnezeu, lucrăm împreună cu Dumnezeu și suntem chemați să prefacem pământul într'o grădină, într'un nou Eden, iar mai presus de toate suntem chemați ca și prin iubirea animalelor și a plantelor să ne pregătim pentru adevărata iubire față de aproapele.

Cărți

Dr. Victor Vlăduceanu: MĂNĂSTIRI BĂNĂȚENE. Timișoara 1947 p. 144.

După valoroasa „Concordanță biblică anticetară”, epuizată la scurtă vreme dela apariția ei, Părintele consilier Dr. V. Vlăduceanu din Timișoara a tipărit de curând sub titlul de mai sus, o scurtă monografie istorică a Mănăstirilor din Banat, date destinației lor, în cea mai mare parte, prin purtarea

de grije a I. P. S. Mitropolit Dr. Vasile Lăzărescu. Broșura este un ghid practic menit să evidențieze „comorile artistice ce se păstrează în vechile noastre mănăstiri din Banat”.

În cuprinsul ei părintele autor descrie următoarele Mănăstiri, împărțindu-le după județe: În jud. Timiș mănăstirile: Săraca, Partoș, Lipova și Cebza. În județul Caraș: Calugăra și St. Ilie dela Izvor. În județul Severin: Mrăcunea, Sf. Ana-Orșova, Izvorul Miron și schiturile: Piatra Scrisă și cel de pe Muntele mic. La acestea a adăugat și Mănăstirea Hodoș-Bodrog care aparține episcopiei Aradului, asupra căreia a tipărit un studiu mai amplu în anul 1939.

Toate aceste mănăstiri datează din timpuri străvechi și deși sunt în genere niște bisericuțe modeste, totuși ele ascund în taina lor, pe lângă valoarea lor artistică, și vechi dovezi asupra trecutului nostru bisericesc. Din felul cum ne înfățișează acest trecut, părintele autor se dovedește a fi nu numai un îndrăgît de slovă veche, ci și un entuziast admirator al acestor străvechi monumente de artă bisericească românească, asupra cărora s'a purtat în trecut atâtea discuții cu privire la apartenența lor. Pentru a determina o îndrăgire și o admirație spontană a cetitorilor broșurii, față de aceste prețioase giuvaere artistice înfățișate în cuprinsul ei, autorul se folosește, pe lângă lucrările de până aci asupra singuraticelor mănăstiri, și de arhivele locale, ca și de bogata intuiție dobândită la fața locului, ceea ce face să crească și mai mult valoarea lucrării P. C. Sale.

Tipărită în condițiuni tehnice optime, având și un rezumat în limba franceză la sfârșit, cu frumoase clișee documentare, noua broșură a Părintelui consilier Dr. V. Vlăduceanu, aduce un aport prețios în cunoașterea trecutului nostru bisericesc.

Informațiuni

■ **Noul ministru al Cultelor.** În urma demisiei Dlui Radu Roșculeț din fruntea Ministerului Cultelor, în ziua de 7 Noemvrie a. c. a fost numit ca titular al acestui departament Dl. Stanciu Stoian (Frontul Plugarilor). Instalarea noului titular a avut loc în ziua de 11 Noemvrie a. c. în prezența Dlui Prim. Ministru Dr. Petru Groza, a P. S. Pavel Șerpe reprezentantul I. P. S. Patriarh Nicodim și a altor personalități din vieța noastră bisericească și publică. În cuvântarea ținută din acest prilej, noul ministru a scos în evidență rolul tradiției de cultură și de luptă alături de popor, în momentele lui grele, a Bisericii strămoșești, arătând totodată că ea nu va mai întâmpina nicio piedecă în împlinirea misiunii sale. Guvernul urmărește buna înțelegere între toate cultele puse în slujba păcii și înțelegerii dintre popoare.

În ziua de 13 Noemvrie a. c. noul ministru al Cultelor, însoțit de P. P. S. S. Lor Iosif al Argeșului și Iustinian, locotenent al Mitropoliei Moldovei, Pr. Ioan Vască și Directorul de cabinet V. Florescu, a vizitat pe I. P. S. Patriarh Nicodim la Mănăstirea Neamțu. Cu acest prilej Dsa a prezentat înaltului Ierarh salutul și urările de sănătate din partea guvernului și s'a angajat că din partea sa Biserica strămoșească va avea toată înțelegerea pentru rezolvarea justă a doleanțelor sale.

■ **Congresul național bisericesc** convocat pentru zilele de 18-21 Noembrie a. c. s'a deschis în ziua de 18 Noembrie a. c. în incinta Camerei Deputaților. La orele 10 a. m. s'a slujit la Patriarhie un Te-Deum de către P. S. Pavel Ploieștianu, înconjurat de un sobor de preoți. La acest Te-Deum au participat pe lângă Înălții Prelați, Dl. prim-ministru Dr. Petru Groza, Dl. Stanciu Stoian, ministrul Cultelor, Dl. ministru Constantinescu-Iași, M. Sadoveanu și alții.

După Te-Deum membrii Congresului au trecut în incinta Camerei Deputaților unde Dl. ministru Stanciu Stoian a dat citire Mesagiului Regal prin care s'a convocat acest congres național bisericesc. După aceasta I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a rostit cuvântul de deschidere, arătând însemnătatea actualului congres, care are misiunea de a alege noi ierarhi în locurile vacante. Dl. prim-ministru Dr. Petru Groza, luând cuvântul a adus salutul Guvernului și a arătat că acest congres s'a întrunit pentru a-și împlini misiunea de a adapta tendințele spirituale ale Bisericii cu semnele vremurilor pe care le trăim. A luat apoi cuvântul Dl. ministru Stanciu Stoian. Cuvântarea D-sale o publicăm în fruntea revistei.

S'a format apoi biroul congresului, s'a făcut apelul congresiștilor, depunerea și verificarea mandatelor, după care prima ședința s'a închis.

În zilele următoare, 19—21 Noembrie a. c., colegiile electorale anume convocate au ales ca Mitropolit al Moldovei pe P. S. Justinian Marina, pe I. P. C. Arhimandrit Firmilian Marin ca Arhiepiscop al Craiovei și pe P. C. Protopop Sevastian Rusan ca Episcop al Maramureșului.

În cadrul acestor colegii au votat toți miniștrii ortodocși din guvern, subsecretarii de Stat și deputații Camerei din eparhiile pentru cari s'a făcut alegerea.

■ **Sfințirea bisericii din Apateu, Duminecă**, 16 Noembrie a. c., a avut loc sfințirea bisericii renovate din comuna Apateu. Ceremonialul sfințirii a fost oficiat de către Păr. prot. S. Șiclovan, prof. de Teologie, delegatul P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei, ajutat de Păr. prot. P. Marșeu din Chișineu. Păr. adm. prot. Căpitan și Păr. A. Tomescu din Apateu. După sfințire s'a oficiat sf. Liturghie la care a participat foarte mult popor. Predica ocazională a fost rostită de Păr. prot. Șiclovan. P. C. Sa a arătat rolul pe care l-a avut și-l are biserica în viața poporului românesc. I-a îndemnat pe ascultători să se înnoiască și ei sufletește ca astăzi să poată trece cu vrednicie peste pragul bisericii renovate. A mulțumit taturor și în special Păr. Căpitan pentru munca depusă și jertfele aduse.

În aceeași zi după masă, în cadrul programului Școlii de Duminecă, P. C. Sa Păr. Șiclovan a vorbit în legătură cu pericopa Evangheliei zilei. Păr. Căpitan a mulțumit P. Sf. Sale Păr. Episcop, fiindcă a ținut să fie reprezentat, printr'un profesor de Teologie la solemnitatea sfințirii bisericii din Apateu și-l asigură de toată dragostea și devotamentul său.

Școala Duminecală din Apateu a fost onorată cu prezența câtorva membri ai Școlii Duminecale din Șepreuș, conduși de credinciosul Părvu, care a rostit o cuvântare însuflețită în legătura cu textul biblic: „Fiule dă-mi inima și ochii tăi“.

Ordin circular

Îndrumăm pe CC. LL. Preoți conducători de oficii parohiale, ca până la data de 20 Decembrie a. c., să înainteze la Administrația foaiei religioase „CALEA MĂNTUIRII“ Arad, Str. V. Goldiș Nr. 11, un tablou despre credincioșii care doresc să aboneze foaia pe anul 1948.

Cunoscând necesitatea acestui organ de propagandă în Eparhia noastră bântuită de propaganda sectară, ai cărei predicatori inundă satele cu scrierile lor otrăvitoare de suflete, fiecare preot în interesul sfintei noastre biserici și în interesul său personal este îndemnat să caute pentru a face totul ca foaia „CALEA MĂNTUIRII“ să nu lipsească din nicio casă creștină, deoarece ea deschide ochii și luminează mintea credincioșilor păzindu-i de rătăcire, în acelaș timp fiind și cea mai eficientă foaie religioasă.

† ANDREI
Episcop.

Nr. 3823—1947.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei *Măderat 1*, protopopiatul Șiria, se publică concurs repetit, prin alegere, cu termen de 30 de zile.

VENITE :

1. Folosința sesiunii parohiale în extensiunea ei de azi, 32 jugh. cad. din cari circa 3 jugh. sunt plantate cu vie.
2. Folosința casei parohiale, în edificiul fostei școli confesionale Nr. 335.
3. Stolsle și birul legal.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se cere ovalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă.

Alesul va suporta din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc și își va îndeplini toate obligațiunile legate de funcțiunea de preot duhovnic.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate către Consiliul parohial ort. rom. din Măderat, se vor înainta în termenul concursului, Consiliului eparhial ort. rom. din Arad.

Recurenții admiși la candidare, se vor prezenta în sf. biserică din Măderat, cu prealabila încuviințare a protopopului tractului Șiria, pentru a servi, cânta, cuvânta și a face cunoștință credincioșilor.

Din ședința Consiliului parohial a parohiei Măderat dela 20 Iulie 1947.

Aprobat în ședința Consiliului eparhial ort. rom. d-13 13 Noembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop

Traian Cibian,
cons. ref. ep. 1-3